

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Siyer Yayınları: 229

Sanat: 1

Eser Adı

Sanat Eserlerinde Hz. Peygamber (sas)

Yazar

Prof. Dr. Murat Sülün

Yayın Yönetmeni

Muhammed Ensar Sözgen

Fotoğraflar

Prof. Dr. Murat Sülün

Mustafa Yılmaz

İç Tasarım

Mevlüt Sami Ertem

Kapak

Muhammed Onur Özçelikçi

Son Okuma

Sercan Geyik

Baskı

Ajanses Görsel Sanatlar

Tel +90 212 493 24 84 Sertifika No: 44922

1. Baskı: Ekim 2021

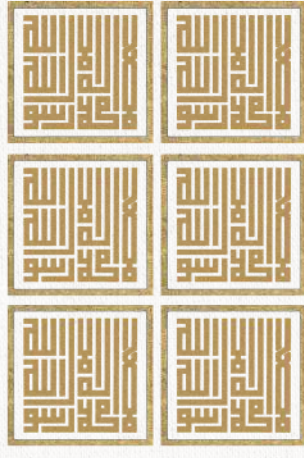
ISBN: 978-625-7274-95-1

Bağlar Mah. 24. Sok. No: 10/A Güneşli Bağcılar/İstanbul

Tel & Fax: (0212) 544 76 96 – (0212) 544 58 46 • **Wp Hattı:** (0546) 544 76 96

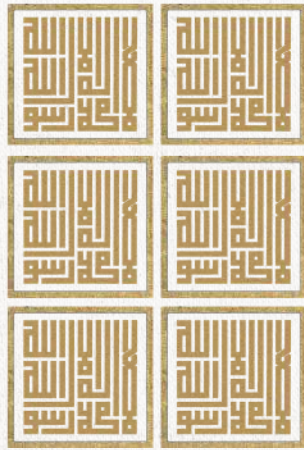
Sertifika No: 22574 www.siyerkitap.com | satis@siyeryayinlari.com

Sanat Eserlerinde
Hz. Peygamber ﷺ

MURAT SÜLÜN

 SiYER
YAYINLARI

Murat SÜLÜN (İzmit - Kocaeli / 1968)

DİB'na bağlı Bayrampaşa Yeşilcami Kur'an Kursu'nda hafızlık yapıp, Kırâât-ı Aşere okudu; klasik Arapça eğitimi aldı. Bakırköy İmam-Hatip Lisesi'nden (1987) ve Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden (1991) mezun oldu. Yüksek lisansını (1993) ve doktorasını (1999) Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamladı. 2006'da doçent, 2011'de profesör unvanı aldı. Halen, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde Tefsir Profesörü olarak çalışmaktadır.

Araştırmaları; Kur'an çeviri teknikleri, Kur'an kavramları, Kur'an Tarihi, Kur'an Sanat ilişkileri üzerinde yoğunlaşmıştır. Kur'an Çalışmaları Vakfı'nın projesi olarak, Kur'an'daki kelime köklerini "Kök ve Türevleriyle Kur'an Kelimeleri" adı altında neşre hazırlamakta; İslamî İlimler Araştırma Vakfı'nda (İSAV) on sekiz yıldır *Keşşâf* seminerleri vermektedir.

Makale, sempozyum bildirileri ve *DİA* maddelerine ek olarak aşağıdaki kitapları neşretmiştir:

- *Kur'an-ı Kerim Açısından İman-Amel İlişkisi* (İstanbul, 2000, 2005)
- *Türk Toplumunun Kur'an-ı Kerim Kültürü* (İstanbul, 2005, 2015)
- *Sanat Eserine Vurulan Kur'an Mührü* (İstanbul, 2006, 2011)
- *Âbideleri ve Günümüze Mesajlarıyla Diyâr-ı Mevlâna* (İstanbul, 2007, 2011)
- *Gönüller Sultanı Mevlâna* (İstanbul, 2011)
- *Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlamı* (İstanbul, 2012)
- *Kur'an Kılavuzu Mutlak Gerçeğin Sesi* (İstanbul, 2011, 2015, 2017)
- *Kur'an Ne Diyor Biz Ne Anlıyoruz?* (İstanbul, 2015, 2020)
- *Tefsir ve Otoriteleri* (İstanbul, 2017)
- *41 Temsil ile Kur'an Gerçeği; Kur'an-ı Kerim'e Giriş* (İstanbul, 2017, 2021)
- *Hatları ve Kitâbeleriyle Âbidevi İstanbul Camileri* (İstanbul, 2018)
- *Kur'an-ı Kerim Açısından Allah'ın Yardımı – Peygamber'in Zaferi* (İstanbul, 2020)
- *Kur'an'dan San'ata Yansımalar* (Ankara, 2020)

Ayrıca;

- Mâtürîdî'nin *Te'vîlâtü'l-Kur'an*'ından Kehf ilâ Hac surelerinin edisyon kritiği (İstanbul, 2007, 9. cilt)
- Bursevî'nin *Rûhu'l-Beyân*'ından muhtelif surelerin Türkçeye çevirisi (Erkam çevirisi)
- *Zemahşerî'nin Keşşaf Tefsiri* (İstanbul: Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, 2015-2020) editörlüğü.
- Murad W. Hofmann'a ait *Islam on The Rise in The Third Millennium* adlı eserin III. Binyılda *Yükselen Din İslâm* adıyla Türkçeye çevirisi (İstanbul, 2003).

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	7
Giriş / Kavramsal Çerçeve.....	9
0.1. Kur'ân-ı Kerim – Hazret-i Peygamber İlişkisi -Elçi, Şahit ve Senaryo Temsilleri İle-	11
0.2. Sanat Eseri	17
0.3. Sanat - Hadis İlişkisine Dair Bir Nokta	20
Birinci Bölüm / Sanat Eserlerinde Hazret-i Peygamber Nasıl Tanıtılıyor?	23
1.1. Sanat Eserlerinde Hazret-i Peygamber'in İsim-Sıfatları.....	25
1.2. Hazret-i Peygamber'in Şahsî Özellik ve Edimleri.....	57
1.3. Kur'ân'da Hazret-i Peygamber'e Uygulanan Eğitim.....	73
1.3.1. Allah Teâlâ.....	74
1.3.2. Kur'ân-ı Kerim	99
1.3.3. Kible	110
1.3.4. Doğru Yol ve Ayakların Kaydığı Noktalar	119
1.3.5. İlim ve Eğitim	149
1.3.6. Peygamber'e Yönelik İlâhî Eğitimin Sonucu.....	155
1.4. Hazret-i Peygamber'e Dair Âyetlerle Başkalarına Yapılan Telmihler	175
İkinci Bölüm / Hazret-i Muhammed'in Peygamberliğinin ve Ona Karşı Görevlerimizin Konu Alındığı Hatlar	181
2.1. Hazret-i Muhammed'in Peygamberliği.....	183
2.2. Hazret-i Peygamber'e Karşı Görevlerimiz	270
Üçüncü Bölüm / Sanat Eserlerine Nakşedilen Hadis-i Şerifler	299
3.0. Giriş / Sanatta Mesaj Kaygısı	301
3.1. Allah, Kur'ân, Peygamber Hakkındaki Hadisler	302
3.1.1. Allah Teâlâ Hakkındaki Hadis Hatları	302
3.1.2. Kur'ân-ı Kerim Hakkındaki Hadis Hatları	311
3.1.3. Hazret-i Peygamber Hakkında	319
3.2. Mesaj Nitelikli Hadisler	322
3.2.1. İman – Amel - Ahlâk	322
3.2.2. Eğitim-Öğretim	354
3.2.3. Mescid / Namaz	361
3.2.4. Ölüm Gerçeği Ve Âhiret.....	392
3.2.5. Yedirip İçirme.....	404
3.3. İdarecilere Mesaj Niteliği Taşıyan Hadisler	422
3.4. Hayruhasenat Sahiplerine Mesaj Niteliği Taşıyan Hadisler	433
Dördüncü Bölüm / Sanat Eserlerinde Hazret-i Peygamber Konulu Şiirler ve Özlü Sözler	443
Sonuç.....	469

Ek-1 / Salâtuselâm - Ahzâb (33) Sûresinin 56. Âyetinin Tefsiri	475
Giriş / Sorun	477
I. Salâtuselâm Kavramından Anlaşılan	479
II. Arap Dilinde Salât ve Selâm Kavramları	481
2.1. Salât	481
2.2. Selâm	483
III. Kur'ân'da Salât Mekanizması	484
IV. Müminlerin Hazret-i Peygambere Salâtı	486
4.1. Genel Olarak	486
4.2. 'Salât' İçinde Salâtuselâm	492
V. Çeşitli Salavâtlar; Metin ve Anlamları -Ek-	494
5.1. Salât-ı İbrâhîmiyye	494
5.2. Salât-ı Münciye	494
5.3. Salât-ı Tefrîciyye	494
5.4. Salât-ı Şâfi'îyye	494
5.5. Salât-ı Ticânîyye / Fethiyye	495
5.6. Salavât-ı Meşîşîyye	495
5.7. Abdulkadir Geylânî'ye Nispet Edilen Bir Salavat	496
5.8. Salât-ı Kibrît-i Ahmer	499
5.9. Meşhur Bir Salavât	506
Ek-2 / Tezhipli Tezhipsiz Hat Levhalarındaki Hadis-i Şerifler	507
Kaynaklar	525

ÖN SÖZ

Mabetler başta olmak üzere, ecdat yadigârı medrese/okul, çeşme, daruşşifa, köprü, imaret, saray/müze ve kütüphanelerde, ayrıca çeşitli müzelerdeki sancak, kılıç, kandil, sürahi gibi sanat eserlerinde gördüğümüz *güzel yazılar (hatlar)*, bu eserlere sanatkârane bir nitelik kazandırmakta, üzerlerinde bir mücevher gibi parlamaktadır. Dinî bir içerik taşıyan taşımanın hat; cansız yapı ve eserlere ruh vermekte, anlam kazandırmakta ve böylece, medya vazifesi gören sanat eserleri, aynı zamanda edebî bir varlık kazanmakta; Kur'ân ayetleri tefsirin, peygamber sözleri hadis, diğer kelâm-ı kibâr ve vecîzeler de edebiyatın ilgi alanına girmektedir.

Sanat eserini hatlarla dekore etme geleneğinin tespit edebildiğimiz dokuz temel uygulama alanından biri de Hz. Peygamber'e ilişkin anlamlı ifadelerin hemen her vesile ile idraklere sunulmasıdır. Sanat eserlerindeki peygamber konulu hatların yorumlandığı bu çalışmada, Hz. Muhammed'le ilişkili Kur'ân ayetleri ve peygambere isnat edilen hadis-i şerifler öne çıkmakta; peygamberi konu alan sözlere de çeşni kabilinden yer verilmektedir.

İslâm dininin kurucusu ve temel şahsiyeti olan Hz. Peygamber'e ilişkin bu hatlar dört ana grupta incelenebilir:

- *Sanat Eserlerinde Hz. Peygamber Nasıl Tanıtılıyor?*
- *Dinin Kaynağı ve Temel İman İlkesi Olarak Hz. Peygamber ve Ona Karşı Görevlerimiz*
- *Hz. Peygamber'e Dair Ayetlerle Başkalarına Yapılan Telmihler*
- *Sanat Eserlerinde Nebvî İbareler (Hadis-i Şerifler)*
- *Hz. Peygamber'in konu alındığı kelâm-ı kibâr niteliğindeki güzel sözler ve şiirler*

Kur'ân'ın sanata ve kültürel yansımalarını araştıran bir akademisyen olarak bu kitaptaki amacımız, bir kısmını daha evvel başka çalışmalarda da kullandığımız Peygamber konulu hat ve levhaları farklı bir perspektif ve içerikle bir araya getirerek sanat eserlerinde resmedilen peygamber portresini ortaya koymak ve bu çerçevede zihinlerde sağlam bir peygamber tasavvurunun oluşmasına naçizane katkı sağlamaktır. İlâhî ve nebevî bir içeriği sanatkârâne, estetik bir formda sunan -söz konusu hat ve levhaların meal ve tefsirlerinin yer aldığı- bu çalışmanın, ayrıca, yabancı dillere çevrilerek 'öteki'ne de ulaştırılması, başta Batılılar olmak üzere insanlığın önemli bir kesimi ile "âlemlere rahmet" olarak gönderilen o yüce şahsiyet arasına örülen dezenformasyon duvarının yıkılmasına vesile olabilir; en azından, bu surda bir gedik açabilir. Peygamber Efendimiz'in Hz. Ali'ye dediği gibi: *"Tek bir kişinin hakkı hakikati senin elinle bulması, senin için dünyadan ve üzerindeki her şeyden daha hayırlı [olmalı]dır!"*

Kitabın kitlelere ulaşmasında katkısı olan herkese teşekkür ederim.

Murat Sülün / Bağlarbaşı

